

**Česká školní inspekce
Ústecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIU-1201/22-U

Název	Základní škola, Most, Václava Talicha 1855, příspěvková organizace
Sídlo	Václava Talicha 1855, 434 01 Most
E-mail	reditel@4zsmost.cz
IČO	47325615
Identifikátor	600083811
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Aleš Jaroš, MBA
Zřizovatel	Statutární město Most
Místo inspekční činnosti	Václava Talicha 1855, Most
Inspekční činnost na místě	31. 10. 2022, 2. 11. 2022 – 4. 11. 2022

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou, školní družinou a školním klubem podle příslušných školních vzdělávacích programů. Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů pro předškolní, základní a zájmové vzdělávání a jejich souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy.

Charakteristika

Základní škola, Most, Václava Talicha 1855, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, školní družiny, školního klubu a školní jídelny.

K 30. 9. 2022 se v základní škole vzdělávalo 591 žáků. Do běžných tříd je integrováno 39 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, pro šest z nich škola vypracovala individuální vzdělávací plány. Škola poskytuje vzdělávání 23 dětem ve dvou přípravných třídách. K zájmovému vzdělávání je přihlášeno 156 účastníků v šesti odděleních školní družiny a 47 účastníků ve školním klubu.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel je ve funkci druhým školním rokem, ve své koncepci navazuje na záměry předchozího vedení. Prioritou vedení školy je ve výchovně-vzdělávací oblasti podpora digitální gramotnosti. Tento cíl se postupně daří naplňovat prostřednictvím cíleného dalšího vzdělávání pedagogů, obnovou a doplňováním digitální techniky a jejího smysluplného využívání ve výuce, zapojením žáků do projektu „Malá digitální univerzita“. Podpora komunikativních dovedností v cizích jazycích je rozvíjena zapojením do projektu eTwinning a Erasmus+. Rozvoji kompetencí v oblasti sportovních a volnočasových činností přispívá realizace zájmových aktivit ve spolupráci s trenéry (např. badminton, atletika, florbal aj.), šachovým klubem nebo Střediskem volného času, Most. K rozvoji školy efektivně přispívá spolupráce se zřizovatelem, který se podílí na zlepšování materiálních podmínek školy. Zapojování žáků do akcí města podporuje sounáležitost s místem, kde žijí. Dalším důležitým partnerem jsou zákonní zástupci žáků, daří se je zapojovat do života školy. Do dění ve škole se prostřednictvím žakovského parlamentu aktivně zapojují i žáci. Vedení školy předkládají podněty a návrhy na aktivity, pomáhají při realizaci akcí napříč ročníky, což účelně podporuje vzájemné vztahy a sounáležitost se školou.

Organizační, řídicí i kontrolní kompetence jsou účelně rozděleny mezi ředitele školy a tři jeho zástupce. Pravidelné každotýdenní pracovní porady umožňují rychlé řešení aktuálních problémů, diskusi námětů, připomínek a přijímání okamžitých opatření. K rychlému a bezproblémovému předávání informací a realizaci opatření vedení školy a pedagogové využívají vnitřní informační systém. Přestože má vedení školy dobře stanoveny hospitační záměry, které sledují úroveň výuky, podporu rozvoje gramotností, časovou organizaci výuky, spolupráci pedagogů s asistenty atd., nedaří se metodickou podporou některé aspekty výuky zlepšit (např. diferenciaci, individualizaci, sebehodnocení, formativní hodnocení). Kvalitou výuky a dosahovanými výsledky vzdělávání se zabývají také metodické orgány. V rámci svých jednání vyhodnocují naplňování očekávaných výstupů vzdělávání, rozvíjení žakovských kompetencí, předávají si zkušenosti z absolvovaných kurzů aj.

Součástí rozšířeného vedení školy jsou členové školního poradenského pracoviště. Poradenské služby efektivně zajišťují dvě výchovné poradkyně v úzké součinnosti se školní metodickou prevencí. Ve škole zároveň působí jedna školní asistentka a 11 asistentů pedagoga, jejichž činnost koordinuje výchovná poradkyně.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků se zaměřuje především na studium ke splnění kvalifikačních předpokladů a prohlubování odborné kvalifikace. Všichni učitelé mají vypracován plán profesního rozvoje, který každý rok aktualizují a také vyhodnocují. Výběr vzdělávacích akcí vychází především ze zájmu jednotlivých učitelů, je diskutován na schůzkách metodických orgánů a dáván do souladu s potřebami školy. Přestože si pedagogové získané informace předávají, praktické uplatňování získaných poznatků a zkušeností nebylo vždy ve výuce patrné.

Materiální podmínky jsou průběžně zlepšovány. Pro podporu aktivizace žáků jsou účelně využívány odborné učebny např. přírodovědy, informatiky, hudební výchovy aj. Škole se daří získávat také další finanční prostředky například pro podporu kompetencí v oblasti environmentální výchovy. Vybavenost školní družiny a školního klubu a jejich estetická výzdoba příznivě ovlivňují kvalitu zájmového vzdělávání.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vzdělávání ve dvou přípravných třídách přispívá k postupné socializaci a adaptaci dětí na školní prostředí. Děti byly vedeny k dodržování nastavených pravidel, rozvíjely si učební návyky potřebné pro úspěšné zvládnutí školní docházky. Ranní kruh poskytoval dětem příležitosti pro verbální projev. Učitelky děti průběžně motivovaly a při řízených činnostech jim poskytovaly individuální podporu, vzdělávací nabídku však nepřizpůsobovaly jejich individuálním potřebám na základě pedagogické diagnostiky. Rozvíjeny byly zejména předmatematické představy, v jedné třídě byly děti nevhodně nad rámec očekávaných výstupů předškolního vzdělávání vedeny k psaní čísel.

Zhlédnuté hodiny na prvním stupni probíhaly v příjemné pracovní atmosféře. Ve vztahu učitel–žák byla patrná oboustranná důvěra, která příznivě ovlivňovala spontánní zapojování žáků do výuky. Výuka byla promyšlená, poskytovala žákům dostatek rozmanitých příležitostí pro procvičení a upevnění probíraného učiva, žáci byli vedeni ke kooperaci. Účelně byla využívána didaktická technika a názorné pomůcky. Pedagogové zařazovali relaxační chvilky, čímž předcházeli ztrátě pozornosti žáků. Formativní hodnocení žáků však bylo učitelkami využíváno ojediněle. Výuka byla zpravidla realizována bez diferenciací dle individuálních potřeb žáků, kteří obsahem, typem, rozsahem i náročností plnili stejné úkoly. Jen v některých hodinách pedagogové vhodně formulovali vzdělávací cíl, jehož naplnění v závěru hodiny ověřovali.

Ve sledovaných hodinách na druhém stupni převažovala frontální výuka s dominantním postavením učitele, kterou doplňovala samostatná práce žáků. Při vzdělávání byly efektivní především hodiny, ve kterých byl jasně formulován vzdělávací cíl. K jeho naplnění přispívaly vhodně zvolené metody založené na vyvozování nového učiva v součinnosti se žáky, kooperaci žáků a propojení probíraného učiva s reálným životem. V některých hodinách poskytovali pedagogové žákům průběžnou zpětnou vazbu. Vyučovací hodiny však byly často ukončovány bez potřebné reflexe naplnění stanoveného cíle včetně ověření úrovně, na jaké si žáci probírané učivo osvojili či upevnili. Závěry hodin byly využity spíše ke shrnutí učiva. Často byl opomíjen také rozvoj hodnoticích dovedností žáků.

Výuka anglického jazyka na prvním stupni probíhala s ohledem na dosažené jazykové dovednosti žáků, vyznačovala se střídáním činností, které žáky motivovalo k aktivnímu zapojení do vzdělávacího procesu. Na druhém stupni však volené metody a formy práce v hodinách cizích jazyků jen sporadicky podporovaly komunikační dovednosti žáků. Pro rozvoj jejich řečových dovedností nebyly vytvářeny dostatečné podněty, jen v menší míře byla podporována vzájemná interakce žáků. Gramatické struktury či tematická slovní zásoba byly většinou procvičovány v izolovaných spojeních. Výuka někdy nevhodně probíhala v mateřském jazyce.

Na vzdělávací cíle základního vzdělávání vhodně navazuje zájmové vzdělávání ve školní družině. Hospitované činnosti byly pestré, probíhaly v klidné a přátelské atmosféře. Vychovatelky podporovaly účastníky zejména ve výtvarných aktivitách, umožňovaly jim výběr činností dle jejich zájmu, včetně zařazování klidových činností. Ke smysluplnému trávení volného času jsou žáci vhodně motivováni také prostřednictvím činnosti školního

klubu. Sledované aktivity umožňovaly účastníkům relaxovat, rozvíjet sociální dovednosti a účastnit se činností dle svého zájmu.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Zjišťování individuálních a skupinových výsledků vzdělávání je založeno na tradičních interních evaluačních nástrojích. Pro mapování znalostí a dovedností žáků po období distančního vzdělávání se škola také zapojila do výběrového zjišťování výsledků žáků 2021/2022. Každé čtvrtletí zadávají učitelé žákům v hlavních předmětech kurikula písemné práce, kterými zjišťují znalosti a dovednosti za dané období. Výsledky těchto prací vyhodnocují a analyzují v rámci předmětových komisí, následně se v hodinách zaměřují na nejčastější nedostatky. Výsledky vzdělávání jsou pravidelně projednávány rovněž pedagogickou radou. Efektivní podporu žáků ohrožených školním neúspěchem a pomoc přispívající ke snížení rozdílů ve znalostech žáků po distanční výuce poskytují pedagogové prostřednictvím doučování. Účinnost těchto opatření se projevila ve velmi nízkém počtu žáků, kteří v 2. pololetí školního roku 2021/2022 neprospěli (0,86 %).

Škola podporuje talentované a nadané žáky v účasti na předmětových i sportovních soutěžích a olympiádách. Více než 50 žáků se ve školním roce 2021/2022 zúčastnilo vyššího než školního kola některé ze soutěží a přehlídek. V soutěži Matematický klokan byl žák školy úspěšný na celostátní úrovni.

Vzájemná součinnost členů školního poradenského pracoviště, pravidelné porady, způsob sdílení informací s vyučujícími i nastavený systém poradenských služeb včetně delegování rozsahu i příslušné odpovědnosti za specializované činnosti jsou plně funkční. Účinnost poskytované podpory včetně uplatňování podpůrných opatření je průběžně sledována, analyzována a vyhodnocována. Kromě výuky podle individuálních vzdělávacích plánů je žákům poskytována pedagogická intervence včetně plánů pedagogické podpory. Kariérové poradenství poskytuje žákům účinnou podporu při volbě dalšího vzdělávání, případně jejich profesního zaměření. Při začleňování žáků–cizinců nebyly školou zaznamenány významné problémy.

V oblasti primární prevence škola realizuje řadu aktivit ve spolupráci s dalšími partnery (Policie ČR, externí odborníci aj.). Její efektivitu podporují projektové dny, besedy, exkurze apod. Běžnými tématy jsou např. kyberšikana, návykové chování, poruchy osobnosti, agresivita. Často organizované jsou činnosti zaměřené na vztahy mezi žáky. Podněty pro zlepšení psychické pohody žáků přináší i žakovský parlament, osvědčily se společně vytvořená vztahová pravidla uvnitř třídních kolektivů a pořádané výjezdové aktivity. Rizikové chování žáků škola řeší bezodkladně, v případě závažnějšího problému následuje bezprostřední intervence a individuální projednání dalšího postupu se zákonnými zástupci žáků, ve složitějších případech škola postupuje v součinnosti s odborem sociálně právní ochrany dětí.

Závěry

Vývoj školy

Škole se daří pokračovat ve zlepšování materiálních podmínek, v častém zapojování do projektové činnosti, v přínosné spolupráci s partnery a v realizaci četných volnočasových aktivit. Od poslední inspekční činnosti přetrvávají dílčí nedostatky ve výuce, nedaří se v rámci výuky zefektivnit práci s cílem, častěji zařazovat problémové učení a vést žáky ke kritickému myšlení.

Silné stránky

- Rozsáhlá projektová činnost a četné volnočasové aktivity napomáhají naplňování vzdělávacích cílů a rozvoji sociálně-osobnostních kompetencí žáků.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Metodická podpora poskytovaná pedagogům není zcela efektivní.
- Vzdělávací nabídka není dostatečně diferencovaná podle individuálních předpokladů žáků.
- V malé míře využívaná reflexe vzdělávacích cílů v závěru hodin zejména na druhém stupni neposkytuje žákům ani pedagogům účinnou zpětnou vazbu o jejich naplnění.
- Pedagogové ve výuce málo podporují hodnotící dovednosti žáků a nedostatečně využívají formativní zpětnou vazbu jako prostředek rozvoje osobnosti žáků a jejich motivace k dalšímu vzdělávání.
- Nedostatečná podpora interaktivních řečových dovedností žáků snižuje efektivitu výuky cizích jazyků.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Poskytovat pedagogům systematickou metodickou podporu pro zkvalitňování jejich práce.
- Diferencovat a individualizovat výuku, poskytovat účinnou zpětnou vazbu o naplnění vzdělávacího cíle, podporovat hodnotící dovednosti žáků, využívat formativní hodnocení jako podporu každého žáka.
- Efektivně podporovat produktivní řečové dovednosti žáků ve výuce cizích jazyků.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 14 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Ústecký inspektorát, W. Churchilla 6/1348, 400 01 Ústí nad Labem, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.u@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina v úplném znění příspěvkové organizace statutárního města Most s účinností od 1. 1. 2018 (ze dne 21. 12. 2017)
2. Jmenování ředitele s účinností od 1. 8. 2021 (ze dne 24. 5. 2021)
3. Výpisy z rejstříku škol a školských zařízení (ze dne 27. 10. 2022)
4. Výkaz o ředitelství škol (R 13-01) podle stavu k 30. 9. 2021, k 30. 9. 2022
5. Výkazy o základní škole (M 3) podle stavu k 30. 9. 2021, k 30. 9. 2022
6. Výkazy o přípravné třídě (S 4c-01) podle stavu k 30. 9. 2021, k 30. 9. 2022
7. Výkaz o školní družině (Z 2-01) podle stavu k 31. 10. 2021
8. Výkaz o školním klubu (Z 2-01) podle stavu k 31. 10. 2021

9. Souhlas Krajského úřadu Ústeckého kraje se zřízením jedné přípravné třídy s účinností od 1. 9. 2021 do 31. 8. 2022 a dvou přípravných tříd s účinností od 1. 9. 2022 do 31. 8. 2023
10. Dlouhodobý plán – koncepční záměry a úkoly v období 2021-2024 (ze dne 29. 8. 2021)
11. Organizační řád školy s účinností od 1. 9. 2022 včetně organizačního schématu
12. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání s motivačním názvem „Škola pro život“ s platností od 1. 9. 2007, verze 11 platná od 1. 9. 2022
13. Školní vzdělávací program přípravné třídy s motivačním názvem „S krtečkem se pobavíme, na 1. třídu se připravíme“ s platností od 1. 9. 2022
14. Školní vzdělávací program školní družiny s motivačním názvem „Hrou k poznání“ s účinností od 1. 9. 2022
15. Školní vzdělávací program školního klubu s platností od 1. 9. 2022
16. Školní řád včetně příloh s platností od 1. 9. 2022
17. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků s platností od 1. 9. 2022
18. Vnitřní řád školní družiny s účinností od 1. 9. 2022
19. Vnitřní řád školního klubu s účinností od 1. 9. 2022
20. Směrnice ředitele školy k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků (29. 8. 2022)
21. Personální dokumentace pedagogických pracovníků (vzorek) včetně osvědčení z DVPP
22. Školní matrika, školní rok 2022/2023 (vzorek)
23. Výstupní hodnocení dětí přípravné třídy, školní rok 2021/2022
24. Třídní knihy, školní roky 2021/2022 a 2022/2023 (vzorek)
25. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2021/2022
26. Dokumentace výchovného poradce a školního metodika prevence
27. Záznamy z pedagogické rady, školní roky 2021/2022 a 2022/2023
28. Záznamy z jednání předmětových komisí, školní roky 2021/2022 a 2022/2023
29. Plán kontrolní a hospitační činnosti 2021/2022, 2022/2023 včetně hospitačních záznamů
30. Inspekční zpráva České školní inspekce č. j.: ČŠIU-383/16-U (ze dne 23. 3. 2016)
31. Webové stránky školy: www.4zsmost.cz

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Ústecký inspektorát, W. Churchilla 6/1348, 400 01 Ústí nad Labem, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.u@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Ing. Anna Kejřová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Ilona Hronová, školní inspektorka

Mgr. Ivana Reihsová, školní inspektorka

Bc. Jana Sejvalová, kontrolní pracovnice

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.